

Discurs de la Rectora a l'acte d'investidura de la senyora Nancy E. Bockstael com a doctora honoris causa de la Universitat de les Illes Balears

La concessió del doctorat honoris causa, un dels actes de més llarga tradició universitària, suposa que una persona de mèrits rellevants passa a formar part del Claustre de la nostra universitat. L'acte d'avui és, sense dubte, un motiu d'orgull per a la comunitat universitària per diverses raons.

Fa uns moments, el doctor Antoni Riera en la seva *laudatio* ha assenyalat els mèrits científics de la doctora Nancy Bockstael. Uns mèrits que es tradueixen en treballs, participacions en seminaris i congressos, projectes de recerca i més de vint tesis doctorals dirigides. Una producció que ha combinat amb la pertinença a comitès editorials de les més prestigioses revistes d'economia mediambiental, amb l'assessorament a empreses privades i institucions públiques i governamentals dels Estats Units i d'Europa i amb la impartició de cursos en diferents universitats, entre les quals es troba la Universitat de les Illes Balears, que ha comptat amb la inapreciable col·laboració i el mestratge de la brillant catedràtica de la Universitat de Maryland des de l'any 2005, en el Màster i doctorat en Economia del Turisme i del Medi Ambient del Departament d'Economia Aplicada.

El terme desenvolupament sostenible va ser utilitzat per primera vegada l'any 1987 a l'informe elaborat per distints països sota la direcció d'una dona, la noruega Gro Harlem Brundtland, però l'any 1976 la doctora Nancy Bockstael ja havia parlat del fet que la gestió dels recursos econòmics ha d'anar lligada a la conservació dels recursos naturals, de manera que satisfer les necessitats del present no ha d'implicar comprometre la qualitat mediambiental per a les generacions futures. Un plantejament iniciat en el primer informe del Club de Roma l'any 1972, que amb el títol «Els límits del creixement» avisava del deteriorament mediambiental i la pèrdua de la biodiversitat, en la majoria dels casos produïts per interessos econòmics mal entesos.

Així, la compaginació de l'economia i l'entorn han estat la base de les aportacions de la doctora Bockstael en referència a l'impacte de l'home sobre el canvi global mediambiental. Unes aportacions que l'han convertida en una personalitat internacional imprescindible en aquest camp, com demostra la seva participació com a experta en institucions de tot el món, com són, entre d'altres, els comitès d'assessorament econòmic de l'Agència de Protecció del Medi Ambient (EPA), l'Administració Nacional Oceànica i Atmosfèrica (NOAA), el Departament d'Interior dels Estats Units, l'Acadèmia Nacional de Ciències, el Departament de Justícia dels Estats Units, el Ministeri d'Agricultura i Medi Ambient de Dinamarca o el Consell Regional per a la Gestió de la Pesca de Nova Anglaterra. Elegida presidenta de l'Association of Environmental and Resource Economist, no és menys important la seva aportació al món de l'agricultura, en el qual ha treballat en la modelització espacial dels canvis d'usos del sòl, fet que li ha valgut el nomenament com a membre honorífica de l'American Agricultural Economics Association. Un indubtable mestratge d'una dona pionera en la salvaguarda del recurs més necessari i, de vegades, més maltractat: el nostre planeta.

Però avui també és un dia important per a la nostra universitat, 32 anys després de la seva refundació, la doctora Bockstael s'ha convertit en la primera dona doctor honoris causa de la Universitat de les Illes Balears. L'han precedida 37 homes. Un titular que, sense dubte, veurem demà a les pàgines dels diaris de la nostra comunitat. Com també va ser notícia el fet que, 41 anys després que l'Acadèmia Sueca concedís el primer premi Nobel d'Economia, l'any 2009, la nord-americana Elinor Ostrom compartís aquest premi amb Oliver Williamson.

Ningú dels presents no pot negar el fet que la dona s'ha integrat a l'educació superior i que les universitats han adaptat les seves legislacions i actuacions al procés d'igualtat entre homes i dones. Però mentre el nombre d'alumnat femení és clarament superior al masculí, els càrrecs ocupats per dones tenen justament un pes diferent. Així, la Universitat espanyola només té un 3 per cent de dones que gaudeixen de la seva màxima distinció: el doctorat honoris causa. Per això, és un honor i un privilegi per a mi, com a primera rectora de la UIB, donar la benvinguda al nostre claustre a la doctora Nancy Bockstael, i ho faig amb molt de gust, tant a títol personal com en nom de tots els membres de la Universitat, i en especial del Departament d'Economia Aplicada, del qual va néixer la proposta de conferir-li la màxima distinció acadèmica.

El nomenament de doctor honoris causa representa, de fet, una distinció amb doble sentit, de màxim reconeixement a la persona distingida, però també d'orgull per a la comunitat universitària a la qual s'integra. Per a la UIB, és tot un privilegi comptar entre els claustrals amb una de les economistes de més prestigi en el camp de la valoració econòmica dels recursos naturals.

Cal destacar també l'oportunitat d'aquest nomenament, ja que coincideix amb l'elaboració del Projecte de Llei d'economia sostenible del govern del nostre país, un projecte de Llei en el qual la Universitat ha de tenir un paper important en la reorientació de l'activitat econòmica cap a sectors amb potencial de creixement a llarg termini, generadors d'ocupació i sostenibles. Així la nova estratègia d'innovació parla de l'ocupació verda, que preveu mesures en l'àmbit energètic, l'impuls a la sostenibilitat ambiental i la millora de la formació. Per això aquest acte d'investidura és també, un cop més, símbol del ferm compromís de la nostra universitat en l'avenç i la millora de la societat.

En l'era de la comunicació és quan sovint hi ha més desinformació; en una era d'explosió en avenços científics i tecnològics, base de la societat del benestar, i de globalització de conflictes, es fa més imprescindible treballar per difondre els valors, perquè només des del coneixement fonamentat i del pensament lliure i crític hi ha la llum suficient per prendre col·lectivament decisions, en una societat democràtica que volem que s'estengui a tothom. I és només des d'aquest pensament fonamentat i crític que serà possible assolir els reptes del programa Agenda 21 de l'ONU respecte al desenvolupament sostenible. Una tasca a la qual s'ha dedicat la doctora Bockstael i que ha dut a terme amb el seu mestratge a la Universitat de les Illes Balears. Malgrat que també aquí fem normatives del sòl que moltes vegades no complim, podeu estar segura que heu trobat entre nosaltres uns bons deixebles i uns bons amics.

Doctora Bockstael, siau benvinguda com a nou membre del Claustre de la Universitat de les Illes Balears i conservau en la memòria aquest senzill acte de reconeixement a la vostra obra. Alhora us agraïm que ens hàgiu volgut honorar amb la vostra acceptació i presència, que sens dubte engrandeix la nostra universitat.

Rebeu l'enhorabona més cordial, en nom propi i en el de tota la comunitat universitària, que des d'avui és també la vostra.

Please receive our warmest congratulations on behalf of myself and the whole university community, which from now on is also yours.

Moltes gràcies